

คำนำ

การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง ที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถสนองนโยบายรัฐบาล ในการ ป้องกันการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอ ที่แท้จริงได้ยากการวิเคราะห์ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุงตระหนักในการป้องกันการทุจริต จึงได้ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน โรงเรียน โดยคัดเลือกกระบวนการ จำนวน 1 กระบวนการ ตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (2) ความเสี่ยงการทุจริตใน ความโปร่งใส ของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ (3) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้ จ่ายงบประมาณและ การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ รวมทั้งกำหนดมาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง ในการ ป้องกันความเสี่ยงของการ ดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในโรงเรียน และจัดทำแผนการบริหาร ความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
ความหมาย	1
ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	1
วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง	
- การระบุความเสี่ยง	2
- การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	3
- เมทริกส์ระดับความเสี่ยง	3
- การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	5
แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	6

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรอันเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กรนับเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีพบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่ น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกัน ล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการ ดำเนินงานที่ อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
2. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และมีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
3. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วน ที่ พฤติกรรม ที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้องหลีกเลี่ยง ด้วยการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
4. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะอาจเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้าใน ประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การ ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- 2) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- 3) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยง

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติกรรม เหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของ การเฝ้าระวัง และการกำหนดมาตรการ/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด การทุจริต

- 1) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Known Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/ พฤติกรรมที่เคยรับรู้ ว่าเคย เกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามี โอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำตามที่เคยมีประวัติ อยู่แล้ว
Unknown Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากจากการ พยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าใน อนาคต ปัญหา/ พฤติกรรม ความเสี่ยงที่ อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงทางทุจริต ด้าน

1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ

“การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง”

ตารางที่ 1 แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
1	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง		✓

2) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียด ดังนี้

1. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
2. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
3. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
4. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง		✓		

3) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

(1) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ใน ระดับ 3 หรือ 2

- กิจกรรม/ขั้นตอนรองของกระบวนการงาน (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ 1
- (2) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
  - กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
  - กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
  - กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบ ด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ ค่าอยู่ที่ 1 หรือ 2

ตารางที่ 3 แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง 2 มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
1	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง	1	4	4

ตารางที่ 3.1 แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก (MUST)	กิจกรรมหรือขั้นตอนรอง (SHOULD)
1	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง	1	

ตารางที่ 3.2 แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3
1	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน บ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง			X

3) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับดี: จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้: จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กร แต่ยอมรับได้

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการและยอมรับไม่ได้ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
1	การแสวงหาผลประโยชน์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการ คัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน บ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง		√		

**แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ/งาน	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่และตำแหน่งหน้าที่	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง	การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ในการคัดเลือกนักเรียน เข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคำไฮหัวทุ่งประชาบำรุง	ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริหาร โรงเรียนฯ โดยเคร่งครัด เพื่อให้การคัดเลือกเป็นไปด้วยความยุติธรรม โปร่งใส หากเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนแสวงหา ผลประโยชน์หรือเอื้อ ประโยชน์ใดๆ ต่อการคัดเลือกดังกล่าว เป็นความผิดวินัย ร้ายแรง	ต.ค. 65 – ก.ย. 66	ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายอำนวยการ